

Baruwa yoandikirwa AEBURANIA Tanga mbere

Baruwa hino muhimu yaandikirwa Afuasi a Jesu ambao kala ni Ayahudi. Dزامبو kulu ambaro rinabishirwa himu baruwani ni ukulu wa Jesu, yehuvugurira njira ya kukala phephi na Mlungu. Baruwa yenye inahakikisha kala Jesu ni mkpwulu kuriko malaika (sura ya 1), achikala mwanadamu ili ausire atu dambi zao (sura ya 2), na ni mkpwulu kuriko nabii yeyesi (sura ya 3). Higa ganawezekana mana Jesu ndiye Mwana wa Mlungu (1:2-4), manage ni, kayaumbwa (mana kutsupira iye Mlungu waumba chila chitu) naye anaonyesa sura kamili ya vira Mlungu arivyo.

Kpwenye sura ya 4 hadi 10, baruwa hino inahueleza kala Jesu ni mkpwulu kuriko alavyadzi-sadaka a Chilagane cha Kare (yani, Torati). Anaelewa unyonje wehu, mana wajezwa kpwa chila njira dza vivyo sisi, ela bila ya kuhenda dambi (4:15). Jesu yu moyo hata kare na kare, ni mtakatifu, bila lawama, na bila ya najisi, tsona ni mkamilifu (7:23-28). Phahi wareha chilagane chiphya, naye wadzilavya dza sadaka isiyo na ila. Kpwa hivyo huna hakika kukala, kpwa sababu ya kazi ya Jesu, hunaweza kumsengerera Mlungu bila ya wuoga (10:19-25).

Sura ya 11:1—13:25 zinahusemurira vira atu a Mlungu alondwavyo kusagala. Sura ya 11 inahuambira kala maisha ga atu atakatifu a

Chilagane cha Kare gategemea kuluphiro ela sio mahendo ga haki. Atu hinyo avumirira mateso hata achifwa kpwa sababu ya kumkuluphira Mlungu. Sura ya 12 na 13 zinasemurira kukala afuasi a Jesu nao piya ni lazima avumirire na kumendzana, mana higa ganaonyesa ni ana a kpweli a Mlungu.

Maelezo muhimu kpwa chifupi

Ukulu wa Jesu 1:1-3

Jesu ni mkpwulu kuriko malaika 1:4—2:18

Jesu ni mkpwulu kuriko manabii anjina 3:1—4:13

Jesu ndiye mlavyadzi-sadaka wehu mkpwulu 4:14—7:28

Jesu wareha chilagane chiphya 8:1-23

Jesu wadzilavya dza sadaka kpwa ajili yehu 9:1—10:18

Ni lazima huvumirire 10:19-39

Akare ehu arivyomkuluphira Mlungu 11:1-40

Kulunga mfwano wa Jesu 12:1-29

Malagizo ga mwisho 13:1-19

Mavoyo na salamu 13:20-25

Mlungu anavyobisha kutsupira Mwanawe

¹ Hiphho kare, Mlungu wabisha na akare ehu kutsupira manabii. Wahenda hivi kano nyinji na kpwa njira tafwauti-tafwauti. ² Ela siku hizi za phephi na mwisho, Mlungu wagomba naswi kutsupira Mwanawe. Wamtsambula hiye Mwana arisi vitu vyosi, na kutsupira iye Mlungu waumba dzulu na photsi na vyosi virivyo mumo. ³ Hiye Mwana anang'ala kpwa utukufu

wa Mlungu na anaonyesa sura kamili ya vira Mlungu arivyo. Anahenda vitu vyosi vya duniani na vya mlunguni vienderere kukala vyo virivyo kpwa nenore renye uwezo. Aripodzilavya dza sadaka ya kuusira atu dambi, wakpwendasagala mkpwono wa kulume wa Mwenyezi Mlungu, phatu pha ishima kulu ko mlunguni.

Jesu ni mkpwulu kuriko malaika

⁴ Mlungu wamuhenda Mwanawe akale mkpwulu kuriko malaika dza vira arivyomupha dzina ririro kulu kutsupa rira ra malaika. ⁵ Mana takuna malaika ariyeambwa ni Mlungu maneno higa arigoambira Jesu, “Uwe u Mwanangu, rero nikakala sowe.” Na Mlungu kagombere kuhusu malaika yeyesi akaamba, “Mimi ndakala ise, naye andakala mwanangu.” ⁶ Tsona Mlungu aripokala anamreha Mwanawe mvyere duni-ani, waamba, “Malaika osi a Mlungu ni amuabudu hiye Mwana.” ⁷ Na iye aripogomba kuhusu malaika, waamba, “Uwe ukuhenda malaikao akakala dza phuto, * na ukuahenda atumishio akakala dza moho wa kuaka.” ⁸ Ela kpwa Mwanawe, iye anaamba, “Chihicho cha chifalume, uwe Mlungu chin-
dasala hata kare na kare,
na utawalao undakala wa haki.

⁹ Uwe unamendza gara garigo manono,
na kuzira gosi garigo mai.

Kpwa hivyo Mlungu, Mlunguo,

1:5 1:5 Zaburi 2:7; 2 Samueli 7:14; 1 Nyakati 17:13 **1:6**
1:6 Kumbukumbu 32:43 **1:7** 1:7 Zaburi 104:4 * **1:7** 1:7
Chiyunani neno ririrohumirwa hipha rina mana ya roho au
phuto. **1:8** 1:8 Zaburi 45:6,7

akakusaka mafuha ga kukuhamira
 kpwa kukuhenda mkpwulu
 kuriko ayao osi.”

¹⁰ Chisha achiamba,

“Pho kare, uwe Mwenyezi Mlungu waika misingi
 ya dunia,
 na ko mlunguni ni kazi ya mikonoyo,

¹¹ vindaangamika, ela uwe undadumu,
 vyosi vindatsakala kama nguwo, ela uwe
 kundagaluka.

¹² Uwe undavikundza dza kandzu,
 vindaparara,

ela uwe kundagaluka na miakayo taina
 mwisho.”

¹³ Mlungu kadzangbwemuambira malaika
 yeyesi, “Sagala uphande wangu wa kulume,
 hadi nihende maaduigo akale chihicho cha
 kuikira magulu.” ¹⁴ Kpwa hivyo malaika ni utu
 wani? Ni roho ambazo zinamhumikira Mlungu,
 naye nkuzihuma zichahumikira hara ambao
 andativywa.

2

Msipuze wokofu wa Mlungu

¹ Kpwa hivyo gara huchigosikira, nahuzidini
 kugalunga, husedze hukagaricha na kulunga
 mambo ganjina. ² Hinyo ujumbe uriorehwa
 ni malaika kpwa akare ehu wakala ni uo-
 gophewe, na osi ariouricha na kurema kuu-
 lunga atiywa adabu kulengana na makosa gao.

³ Dze swino hundawezadze kuepuka kutiywa ad-abu husiphojali wokofu urio mkpwulu namuna hino? Bwana Jesu mwenye ndiye ariyeandza kutangaza wokofu hinyo, na hara ariomsikira achihuhakikishira kala ni kpweli. ⁴ Mlungu piya walavya ushaidi wa wokofu hinyo kpwa kuhenda dalili, maajabu na vilinje, na kulavya vipawa vya Roho Mtakatifu kama arivyomendza.

Jesu wakala mwanadamu

⁵ Hunabisha kuhusu dunia nyiphya ndiyokp-wedza. Hunamanya kala dunia iyo tain-datawalwa ni malaika, ⁶ ela Maandiko ganalavya ushaidi hinyu:

“Mutu ni chitu chani,
hata ukale uwe Mlungu umririkane,
au mwanadamu ni ani * phahi,
hata umjali?

⁷ Waahenda anadamu akale tsini kuriko malaika kpwa muda mchache.†

Nawe waapha utukufu na ishima,

⁸ na uchiahenda atawale vitu vyosi.”

Phahi, wahenda atawale vitu vyosi, manage ni kukala takuna chochosi chosala kutawalwa ni anadamu. Hata hivyo kpwa wakati huno tahuaona anadamu achitawala vitu hivyo. ⁹ Ela badalaye hunamuona Jesu, ambaye kpwa muda mchache waikpwa tsini kuriko malaika, wahewa utukufu na ishima kulu kpwa sababu ya kugaya na kufwa. Wakata shauri kuhenda hivyo ili

---

2:6 2:6 Zaburi 8:4-6 * **2:6** 2:6 Chiyunani ni mwana wa Adamu. † **2:7** 2:7 Ama: akale tsini chidide ya malaika.

kpwa kutsupira mbazi za Mlungu afwe kpwa ajili ya atu osi.

¹⁰ Mana Mlungu waumba vitu vyosi, navyo vyakalapho kpwa ajiliye. Naye anareha ana anji kushiriki utukufuwe. Kpwa hivyo kala inabidi amukamilishe Jesu kpwa njira ya kugaya, iye ambaye ni chandzo cha wokofu wao. ¹¹ Iye Jesu atakasaye atu dambi zao akale atakatifu, na hinyo anaohendwa akale atakatifu, osi ise yao ni mmwenga. Ndiyo sababu Jesu kaona waibu kuaiha nduguze, ¹² naye achiamba, “Uwe Mlungu, nindatangaza dzinano kpwa enehu.

Nindakutogola kahi-kahi ya mkpwutano wao.”

¹³ Tsona anaamba, “Ndamkuluphira Mlungu.” Na piya anaamba, “Himi hipha phamwenga na ana nriohewa ni Mlungu.”

¹⁴ Kpwa vira hano ana ariohewa ni a miri ya kawaida, yani nyama na mlatso, Jesu naye wakpwedza na mwiri dza miri yao. Wahenda hivyo ili kpwa chifoche amuangamize Shetani ariye na uwezo wa kuhenda atu afwe, ¹⁵ na waika huru atu osi ariokala atumwa kpwa kuogopha chifo mwao maishani. ¹⁶ Hino inaonyesa wazi kukala Jesu kedzereterya malaika, ela atu a chivyazi cha Burahimu. ¹⁷ Kpwa hivyo yabidi akale dza nduguze kpwa chila njira ili akale mlavyadzi-sadaka mkpwulu ariye na mbazi na uaminifu katika kumuhumikira Mlungu. Na kpwa njira hiyo, waweza kulavya sadaka kuusira atu dambi

zao. ¹⁸ Phahi anaweza kuaterya anaojizwa ni Shetani kpwa sababu ye mwenye wajejwa na achigaya.

3

Jesu ni mkpwulu kuriko Musa

¹ Kpwa hivyo enehu atakatifu, mwimwi munaoshiriki mwiiho wa Mlungu phamwenga naswi, ririkanani Jesu ambaye ni mtume na mlavyadzi-sadaka wehu mkpwulu hunayemkubali. ² Hiye wakala muaminifu kuhenda higo gosi kpwa Mlungu ariyemtsambula, dza Musa piya yekala muaminifu kpwa kulongoza atu osi a Nyumba ya Mlungu. ³ Ela Jesu anafwaha nguma zaidi ya Musa dza viratu fundi wa nyumba nkukala na sifwa zaidi kuriko yo nyumba yenye. ⁴ Mana chila nyumba ina fundiwe, ela Mlungu ndiye aumbaye vitu vyosi.

⁵ Musa wahenda kazi ya mtumishi muaminifu kahi za atu a Mlungu. Kaziye yenye kala ni kuonyesa gara Mlungu ndigogomba badaye.

⁶ Ela Jesu naye wahenda kazi ya mwana muaminifu ya kulongoza atu a Nyumba ya Mlungu. Naswi hu atu a nyumbaye ichikala hundaenderera kudzitiya moyo na kudina chilume kugbwiririra kuluphiro huriro naro.

Musiriche kukuluphira

⁷ Phahi kama Roho Mtakatifu anavyoamba: "Rero, unaphosikira maneno ga Mlungu,

8 msikale na mioyo mifu dza akare enu
arivyokala,
ariphompinga Mlungu,
dza wakati hura ariphomujeza ko weruni.

9 Mana hiko anijeza na kunipima,
hata dzagbwe aona nrivyoahenda kpwa mi-
aka mironko mine.

10 Kpwa hivyo náreyezwa ni chivyazi hicho,
nchiamba, 'Atu hano ni atu a maazo mai siku
zosi,
nao taamendze kulunga njira zangu.'

11 Kpwa hivyo náreya na nchiapa,
nchiamba, 'Hakika atu hano sindaaruhusu
ainjire phatu phangu pha kuoya.' "

12 Enehu, dzimanyirireni sedze hata mmwenga
wenu akakala na moyo wenye maazo mai na
kusakuluphira, na kpwa kuhenda hivyo, an-
dadzitenga na Mlungu ariye moyo. 13 Ela
chila mmwenga na amutiye myawe moyo
chila siku hunayoyiha "rero"* ili mutu asedze
akachengbwa akauya dambini, na akakala na
moyo mufu kpwa Mlungu. 14 Mana hunashiriki
gosi phamwenga na Jesu, ichikala hunadinisa
kugbwiririra kuluphiro hurirokala naro kula
mwandzo hadi mwisho. 15 Kama Maandiko
ganavyoamba:

"Rero, munaphosikira maneno ga Mlungu,
msikale na mioyo mifu dza akare enu
arivyokala,
ariphompinga Mlungu."

---

* **3:13** 3:13 Neno Rero rinahumirwa kpwa mana ya wakati wosi
ambao atu achere na nafwasi ya kumkuluphira Mlungu. **3:15**
3:15 Zaburi 95:7-8

16 Ni ano ani nyo ariosikira na achirema maneno ga Mlungu? Ni hara ariolongozwa ni Musa kula Misiri. 17 Na dze nyo ariomreyeza Mlungu miaka mirongo mine nao? Avi ni aho ariohenda dambi hata achifwa weruni. 18 Ni ano ani ambao Mlungu waapa kukala kandaaruhusu kuinjira phatuphe pha kuoya? Ni hara ariorema kumuogopha. 19 Kpwa hivyo hunamanya atu hinyo akosa kuinjira phatu hipho kpwa sababu ya kusakuluphira kpwao.

4

Kuoya kpwa Atu a Mlungu

1 Phahi ahadi ya Mlungu icherepho ya atu kuinjira phatuphe pha kuoya. Kpwa hivyo nahudzimanyirireni husedze hata mmwenga wehu akaonekana, akakosa kuinjira phatu hipho. 2 Swino hwasikira habari nono kuhusu phatuphe pha kuoya dza arivyosikira akare eh. Ela habari iyo taiyaaterya kpwa sababu taayakuluphira gara arigogomba Mlungu. 3 Sisi humukuluphirao Mlungu ndio ndioinjira phatuphe pha kuoya. Ela kpwa hinyo asiomkuluphira Mlungu, waamba, "Wakati mino kala nikareyezwa, náapa nchi-amba,

'Hakika atu hano sindaaruhusu ainjire phatu phangu pha kuoya.' "

Mlungu waamba hivi hata dzagbwe kaziye na hata hipho phatu kala pha tayari hangu ariphomala kuumba dzulu na photsi. 4 Mana

Maandiko ganaamba, “Phofika siku ya sabaa Mlungu achikala akamala kazize zosi arizo-henda, na achioya.” ⁵ Na tsona seemu yanjina ya Maandiko, Mlungu wagomba, achiamba, “Sindaaruhusu ainjire phatu phangu pha kuoya.”

⁶ Hara akare ehu ariokala a mwandzo kuambirwa hizo habari nono, taayainjira phatuphe pha kuoya kpwa sababu arema kuphundza neno ra Mlungu. Ela ahadi bado icherepho ya anjina kuinjira phatuphe pha kuoya. ⁷ Kpwa hivyo Mlungu wapanga siku, achiyiiha “rero.” Mana miaka minji bada ya hara ariokosa nafwasi, Mlungu wagomba tsona kuhusu habari za kuoya. Wagomba kutsupira Mfalume Daudi dza vira huchivyogomba kare,

“Rero, munaphosikira maneno ga Mlungu, msihende mioyo yenu ikale mifu.”

⁸ Kalapho Joshuwa angeweza kuafisa hara atu hipho phatu pha kuoya, Mlungu kangegomba badaye kuhusu siku yanjina ya kuoya.* ⁹ Kpwa hivyo bado kuchere na siku ya kuoya kpwa atu a Mlungu. ¹⁰ Mutu yeyesi ainjiraye phatu pha kuoya pha Mlungu, andaoya kuhenda kazize dza Mlungu arivyooya siku ya sabaa. ¹¹ Kpwa hivyo nahuhendeni chadi huinjire phatu hipho pha kuoya, ili sedze hata mmwenga wehu

---

4:5 4:5 Zaburi 95:11   **4:7** 4:7 Zaburi 95:7,8   **4:8** 4:8 Kumbukumbu 31:7; Joshuwa 22:4   * **4:8** 4:8 Joshuwa wakala nabii bada ya Musa, naye walongoza ana a Iziraeli kpendainjira tsi ariyoahidiwa ni Mlungu. Wasagala miaka minji kabila ya Mfalume Daudi kuyalwa.   **4:10** 4:10 Mwandzo 2:2

akashindwa nkuphainjira kpwa kusaogopha dza akare ehu arivyohenda.

¹² Mana ujumbe wa Mlungu u moyo na una nguvu sana. Tsona ni dza upanga urio na maso pande zosi mbiri, unaodunga kahi za mioyo na maroho gehu na kuganya vilungo vya mwiri na mafuha ga mifuphani. Piya ujumbe wa Mlungu unaweza kumanya maazo na nia za mioyo yehu.

¹³ Takuna chiumbe chochosi chirichofwitsika hata ikale Mlungu kachiona. Chila chitu chi laza mbereze. Naswi hundalavya isabu ya mahendo gehu mbereze.

Jesu ndiye mlavyadzi-sadaka mkpwulu

¹⁴ Enehu, manyani kukala huna mlavyadzi-sadaka mkpwulu sana ariyephiya pho pharipho Mlungu mwenye. Hiye ndiye Jesu ambaye ni Mwana wa Mlungu. Kpwa hivyo nahugbwire na kudinisa gara hukuluphirago na kugashuhudiya. ¹⁵ Mana mlavyadzi-sadaka wehu mkpwulu anaelewa unyonje wehu. Naye piya wajezwa kpwa chila njira ni Shetani dza vivyo sisi, ela kayahenda dambi. ¹⁶ Phahi nahusengerereni pho pharipho na chihi cha endzi cha Mlungu bila wuoga, mana Mlungu ni mnono. Ndipho andahuterya wakati wa shida kpwa kuhujaliya na kuhuonera mbazi.

5

¹ Chila mlavyadzi-sadaka mkpwulu nkut-sambulwa kula kpwa anadamu kuhumikira Mlungu kpwa niaba yao. Naye nkulavya

zawadi na sadaka zao za kuausira dambi. ² Anaweza kuaonera mbazi ayae asiomanya na anaoangamika kpwa kuhenda makosa, kpwa vira hata ye mwenye ni mnyonje. ³ Ndiyo mana ni lazima alavye sadaka kudziusira dambize mwenye, dza viratu alavyavyo sadaka kuusira dambi ayae. ⁴ Tsona, takuna mutu ambaye anaweza kudzipha cheo cha kukala mlavyadzi-sadaka mkpwulu, ela atsambulwe ni Mlungu dza viratu vyotsambulwa Aruni.*

⁵ Vivyo hivyo Jesu kayadziunula kpwa kudzipha mwenye nguma ya kukala mlavyadzi-sadaka mkpwulu, ela watsambulwa ni Mlungu. Mana ye Mlungu wamuamba, “Uwe u Mwanangu, rero nikakala sowe.”

⁶ Piya himo Maandikoni, waamba,

“Uwe u mlavyadzi-sadaka hata kare na kare,
ulavyadzio-sadaka undakala sawa na wa
Melikisedeki.”

⁷ Ariphekala hipha duniani, Jesu wavoya sana Mlungu kpwa raka ra dzulu na kurira, mana kala anamanya kukala Mlungu ana uwezo wa kumtivya na chifo. Wamuogopa Mlungu kpwa chila njira, naye achiphokera mavoyoge. ⁸ Hata dzagbwe kala akatsambulwa ni Mlungu akale Mwanawe, wadzifundza kuhenda vira Mlungu alondavyo kula kpwa

---

5:3 5:3 Alawi 9:7   **5:4** 5:4 Kutsama 28:1   * **5:4** 5:4 Aruni kala ni mlavyadzi-sadaka mkpwulu wa kpwandza. (Soma chitabu cha Kutsama 28:1.)   **5:5** 5:5 Zaburi 2:7   **5:6** 5:6 Zaburi 110:4   **5:7** 5:7 Mathayo 26:36–46; Mariko 14:32–42; Luka 22:39–46

go mateso arigophaha. ⁹⁻¹⁰ Ariphokala akahendwa[†] mkamilifu kpwa njira hino, Mlungu wamuhenda akale mlavyadzi-sadaka mkpwulu sawa na ulavyadzi-sadaka wa Melikisedeki.

Musiriche kumkuluphira Jesu

¹¹ Huna manji ga kubisha kuhusu dzambo hiri ra Jesu kukala ni mlavyadzi-sadaka mkpwulu, ela hunashindwa hukuambireni viphi, kpwa sababu tamgbwira upesi. ¹² Ela kala si hivyo, hivi sambi mngekali mu alimu, ela mwino kula phapho hata vivi bado mcherelonda kufundzwa go mafundzo ga mwandzo-mwandzo kuhusu neno ra Mlungu. Mwimwi mu dza ana atsanga ambao achere londa maziya badala ya chakurya chigumu. ¹³ Mana yeyesi ambaye ni wa maziya bahi ni dza mwana mtsanga ambaye kamanya rorosi kuhusu mafundzo ga haki. ¹⁴ Ela atu avyere nkurya chakurya chigumu, na kpwa njira hino nkudzifundza sana kutafwautisha manono na mai.

6

¹ Kpwa hivyo nahusilaleni na go mafundzo hurigodzifundza mwandzo-mwandzo kuhusu Jesu, ela nahuenderereni kudzifundza kukala afuasi akukomala chiroho. Naswi nahusiuyire nyo msingi wa mafundzo ga kutubu mahendo garehago chifo na kumkuluphira Mlungu. ² Piya nahusiuyire kufundza kuhusu kubatizwa, kubandikirwa mikono, kufufulwa kpwa ariofwa

---

[†] **5:9-10** 5:9-10 Chiyunani chinaamba, Ariphohendwa mkamilifu. **5:12** 5:12 1 Akorintho 3:2

na hukumu isiyo na mwisho. ³ Na Mlungu achimendza, higo hundagahenda.

⁴ Mana atu anjina ang'azwa matso achimanya unono wa mambo ga Mlungu, na achishiriki chipawa cha Roho Mtakatifu. ⁵ Tsona atata unono wa ujumbe wa Mlungu na achimanya nguvu za utawala wa Mlungu kpwenye ulimwengu wedzao, ⁶ ela aricha kumkuluphira Mlungu. Hivyo ni kama avi nyo enye anamuolaga Mwana wa Mlungu kpwa kumkota misumari msalabani kano ya phiri, na kumtiya waibu. Kpwa hivyo atu hinyo taaweza kuhendwa atubu tsona.

⁷ Mana mtsanga unwao madzi ga mvula na kukuza mimea ambayo nkufwaha mkurima, Mlungu nkuujaliya. ⁸ Ela mtsanga ukuzao miya na kpwekpwe, nkukala tauna mana, nao nkukala na hatari ya kulaniwa na mwisho undatiywa moho.

⁹ Enehu ninaokumendzani, hata dzagbwe nkakuandikirani na maneno makali, mino nina hakika kukala munaona manono zaidi kpwa sababu mwaokolwa. ¹⁰ Mana Mlungu ni wa haki na kandaricha kutambukira kazi yenu nono na vira mmendzwavyo kpwa kuterya afuasi ayawenu hangu mwandzo hadi sambi. ¹¹ Nina hamu kulu sana ya kpwamba chila mmwenga wenu aenderere kuhenda chadi hadi mwisho, ili higo mrigo na tumaini nago mgaphokere chikamilifu. ¹² Msikale avivu, ela igizani hara ambao kpwa kukuluphira na kuvumirira nkuphokera gara ambago gaahidiwa ni Mlungu.

Chilagane cha Mlungu ni cha kpweli

¹³ Hipo kare, Mlungu ariphomlaga Burahimu, waapa kpwa kudzihadza ye mwenye, kpwa sababu kala takuna ariye mkpwulu kumshinda.

¹⁴ Hipo Mlungu waamba, “Hakika nindaku-jaliya na nindahenda vivyazivyo vikale vinji.”

¹⁵ Phahi Burahimu wagodza kpwa kuvumirira na mwishowe Mlungu achimuhendera gara arigokala akamlaga.

¹⁶ Atu achiapa, nkuhadza yuya ariye mkpwulu zaidi, na hiko kuapa kunaonyesa gara gachigogombwa ni ga kpweli, na nkuusa malumbano.

¹⁷ Naye Mlungu waapa ili ahuhakikishire swiswi hundiophokera majaliwa arigolagbwa mkare wehu Burahimu kukala lengore tariweza kugaluka. ¹⁸ Mlungu achiahidi na kuapa, kagaluzi. Mana kagomba handzo. Iye wahenda higa mambo mairi ili, swiswi ambao hunamlunga, hutiywe moyo kpwa kugbwiririra kukuluphira gara Mlungu arigohulagiza.

¹⁹ Hiro kuluphiro rehu ni kama nanga inayohenda mioyo yehu ikale imara. Naro ri-nahulongoza kutsupira ndani ya paziya kufika mbere za Mlungu. ²⁰ Jesu wahutanguliya kare kpwa sababu yehu. Naye wamuhenda akale mlavyadzi-sadaka mkpwulu sawa na ulavyadzi-sadaka wa Melikisedeki.

7

Melikisedeki ni mkpwulu kuriko alavyadzi-sadaka anjina

6:14 6:14 Mwandzo 22:16-17   **6:19** 6:19 Alawi 16:2   **6:20**
6:20 Zaburi 110:4

¹ Hiye Melikisedeki kala ni mfalume wa mudzi uihwao Salemu, piya kala ni mlavyadzi-sadaka wa Mlungu Ariye Dzulu Kuriko Vyosi. Wakp-wendamchinjira Burahimu ariphokala anauya kula vihani arikokala akashinda afalume ane, na achimjaliya. ² Naye Burahimu wahala seemu mwenga ya kumi ya vitu vyosi arivyophaha vihani achimupha Melikisedeki. Mana ya dz-ina hiri ni “Mfalume wa Haki.” Tsona anai-hwa Mfalume wa Salemu, manage ni “Mfalume wa Amani.” ³ Melikisedeki kamanyikana ise wala nine, piya takuna amanyaye akaree. Kamanyikana kuvyalwakpwe wala kufwakpwe. Iye ni dza Mwana wa Mlungu mana ni mlavyadzi-sadaka hata kare na kare.

⁴ Hebu lolani Melikisedeki arivyokala mkpwulu. Mana hata Burahimu, mkare wehu, wamupha seemu mwenga ya kumi ya zewe ariyophaha vihani. ⁵ Shariya za Musa zinaamba, alavyadzi-sadaka, ambao osi ni chivyazi cha Lawi,* ahale fungu ra kumi kula kpwa Aiziraeli ayae. Ahenda hivyo hata dzagbwe kala ni ndugu zao, yani atu a chivyazi cha Burahimu. ⁶ Ela hiye Melikisedeki kala siye chivyazi cha Lawi, hata hivyo wahala fungu ra kumi kula kpwa Burahimu. Tsona wamjaliya Burahimu ambaye kala ana ahadi na Mlungu. ⁷ Naswi hunamanyala kala mutu ariye na uwezo wa kuajaliya

---

7:1 7:1 Mwandzo 14:17-20   **7:5** 7:5 Isabu 18:21   * **7:5** 7:5 Lawi kala ni mwana wa Jakobo, mdzukululu wa Burahimu, na ni chandzo cha kabila mwengrapho ra Iziraeli. Kabila hiri kaziye kala ni kulavya sadaka ndani ya Nyumba ya Kuvoya Mlungu.

ni mkpwulu kuriko hiye aajaliwaye. ⁸ Kpwa uphande wa alavyadzi-sadaka ario chivyazi cha Lawi na aphokerao fungu ra kumi, ni atu ambao mwishowe nkufwa. Ela kpwa uphande wa Melikisedeki ariyephokera fungu ra kumi kula kpwa Burahimu, iye ni mutu ambaye achere moyo hata vivi rero. ⁹ Piya hunaweza kuamba, hata Lawi mwenye, ambaye chivyaziche chinaphokera fungu ra kumi, iye naye walavya fungu ra kumi kpwa Melikisedeki kutsupira mkarewe Burahimu. ¹⁰ Mana Lawi wakala kadzangbwevyalwa, na kpwa hivyo wakala achere mwirini mwa Burahimu wakati Melikisedeki ariphomchinjira.

Jesu anaigana na Melikisedeki

¹¹ Shariya za Musa zalaviwa kutsupira alavyadzi-sadaka, yani atu a chivyazi cha Lawi. Ela kazi za alavyadzi-sadaka taziyatosha chikamilifu kpwa malengoge gosi. Kpwa hivyo phakala na haja phakale na mlavyadzi-sadaka wanjina akale sawa na ulavyadzi-sadaka wa Melikisedeki ambao si sawa na wa Aruni.[†] ¹² Tsona ulavyadzi-sadaka uchigaluka, ni lazima Shariya nazo zikaluke. ¹³ Sambu yuya anayebishwa hipha ni Jesu, naye ni mutu wa kabila ranjina, wala siye Mlawi. Na takuna mutu wa kabilaye ariyehumikira Mlungu kpwa kumlavira sadaka. ¹⁴ Mana inamanyikana kukala Bwana wehu Jesu wala kabila ra Juda, na

---

[†] **7:11** 7:11 Aruni kala ni mlavyadzi-sadaka mkpwulu wa kpwandza. Soma Chitabu cha Kutsama 28:1.

Musa ariphokala anagomba kuhusu alavyadzi-sadaka, kahadzire kabila hiro.

¹⁵ Na higa nigombago sambi ga wazi zaidi, mana kpwatsembuka mlavyadzi-sadaka wanjina dza yuyatu Melikisedeki. ¹⁶ Iye kaya-hendwa mlavyadzi-sadaka kpwa kutimiza lagizo ra kukala chivyazi cha kabila ra Lawi, ela wahendwa mlavyadzi-sadaka kpwa nguvu za uzimawe ambao tauweza kubanangbwa. ¹⁷ Mana Maandiko ga Mlungu ganaamba:

“Uwe u mlavyadzi-sadaka hata kare na kare,
ulavyadzio-sadaka undakala sawa na wa
Melikisedeki.”

¹⁸ Lagizo ra mwandzo rinaremewa kpwa mana tarina nguvu wala tarifwaha chitu. ¹⁹ Hizo Shariya za Musa, kala taziweza kukamilisha chochosi. Ela sambi kuna kuluphiro nono zaidi, ambaro rinahureha phephi na Mlungu. ²⁰ Zaidi ya higo, hata dzagbwe Mlungu kayaapira atu anjina akale alavyadzi-sadaka, ²¹ wamuapira Jesu, achiamba,

“Mimi, Bwana Mlungu náapa,
na wala sindagaluzá nia yangu tse:

Uwe u mlavyadzi-sadaka hata kare na kare.”

²² Phahi kpwa sababu ya kulaphirwa, Jesu ndiye mzamana wa chilagane chiphya, ambacho ni chinono zaidi kuriko hicho cha kare.

²³ Tafwauti yanjina ni kukala hipho kare alavyadzi-sadaka kala ni anji, mana kpwa sababu ya chifo taayaweza kpwenderera na kazi yao. ²⁴ Ela Jesu andakala mlavyadzi-sadaka hata

kare na kare kpwa sababu yu moyo hata kare na kare. ²⁵ Kpwa hivyo ana uwezo wa kutivya hata kare na kare mutu yeyesi edzaye kpwa Mlungu kutsupira iye, naye anaavoyera wakati wosi.

²⁶ Mana Jesu ndiye mlavyadzi-sadaka mkpwulu ambaye anafwaha kpwehu. Ni mtakatifu, bila lawama, na bila ya najisi. Watengbwa na achina-dambi, naye Mlungu wamuunula kuphiya mlunguni. ²⁷ Jesu kalondwa kulavya sadaka chila siku dza akulu a alavyadzi-sadaka a kare vyokala achihenda. Aho kala achihenda hivyo kpwandza kpwa sababu ya kudziusira dambi zao, alafu kuusira dambi za ayawao. Ela iye walavya sadaka limwenga ariphodzilavya msalabani na ichitasha wakati wosi. ²⁸ Mana Shariya nkutsambula akulu a alavyadzi-sadaka, atu ambao ni anyonje. Ela Mlungu, bada ya Shariya kpwedza, wamtsambula Mwana kpwa kumuapira. Naye Mwana wahendwa akale mkamilifu hata kare na kare.

8

Jesu ndiye mlavyadzi-sadaka wehu mkpwulu

¹ Kahi za mambo gosi higo, ra muhimu zaidi ni hiri: mlavyadzi-sadaka wehu mkpwulu asegere mkpwono wa kulume wa Mlungu, phatu pha ishima kulu sana hiko mlunguni. ² Kuko nkuhunikira Mlungu phatu phatakatifu, ndani ya rira hema ra kpweli rotengezwa ni Bwana Mlungu mwenye wala siyo mikono ya anadamu.

³ Chila mlavyadzi-sadaka mkpwulu nkutsambulwa alavye zawadi na sadaka, na vivyo hivyo mlavyadzi-sadaka wehu mkpwulu piya ni lazima akale na chitu cha kulavya. ⁴ Kalapho Jesu angekala anasagala mumu duniani, kangekala mlavyadzi-sadaka hata chidide, kpwa sababu kuna atu anjina ambao analavya sadaka kulengana na Shariya za Musa. ⁵ Hinyo alavyadzi-sadaka anamuhumikira Mlungu phatu phatakatifu ambapho ni mfwano na chivurivuri cha pho phatu phatakatifu hiko mlunguni. Ndiyo mana Musa ariphokala anadzitayarisha kutengeza hema ra kumuabudu Mlungu, Mlungu wamuonya achimuamba, “Hakikisha unatengeza vitu vivi vyosi kulengana na mpango uri-oonyeswa ko dzulu mwangoni.” ⁶ Ela Jesu wahewa kazi ambayo ni bora zaidi kuriko hira ya alavyadzi-sadaka a kare. Kaziye ni bora zaidi kpwa sababu iye ni mpatanishi wa chilagane chiphya ambacho chadzengbwa dzulu ya ahadi nono zaidi kuriko chira cha kare.

⁷ Kala cho chilagane cha mwandzo kala tachina lawama yoyosi, takungekala na haja ya chilagane cha phiri. ⁸ Ela Mlungu mwenye wakuta hara akare ehu ana makosa. Kpwa hivyo aambira:

“Lolani, wakati uredza, ambapho nindaika chilagane chiphya na atu a Iziraeli na a Juda.

⁹ Hichi tachindakala dza chira nrichoika na akare ao, nririphoagbwira mikono nchiatuluza kula tsi ya Misiri.

Ndahenda chilagane chiphya nao, mana taayakala aaminifu kulunga chilagane changu cha kare.

Ndiyo mana siyaajali tsona.

¹⁰ Hichi ndicho chilagane chiphya ndichoika na atu a Iziraeli siku hizo zichifika.

Ndatiya shariya zangu mwao achilini, na ndaziandika mwao mioyoni.

Nami ndakala Mlungu wao, nao andakala atu angu.

¹¹ Takundakala na haja tsona ya mutu kumfundza jiraniwe

au nduguye kumuamba, ‘Mmanyee Mwenyezi Mlungu,’

mana chila mmwenga andanimanya, kuandzira mdide hadi mvyere.

¹² Mana ndaaonera mbazi kpwa uyi wao, wala sindatambukira tsona dambi zao.”

¹³ Mlungu anaphoiha hichi chilagane “chiphya”, inaonyesa kukala watsakaza chira cha mwandzo. Utu ambao watsakala na taufwaha tsona, taukure na kuangamika.

9

Malagizo ga chilagane cha kare

¹ Sambu chilagane cha karewanda kala china phatu phapha duniani pha kumuabudira Mlungu, na malagizo ga kulongozera iyo ibada. ² Na hema ra kumuabudira Mlungu ratengezwa na kala rina vyumba viiri. Chumba cha karewanda kala muna chiguzo cha kuikira

taa na meza yokala ichiikirwa mikaha mbere za

Mlungu. Chumba hichi kala chichiihwa Phatu Phatakatifu. ³ Alafu kala kuna paziya, yoganya chumba cha kpwandza na cha phiri. Chumba cha phiri kala chichiihwa Phatu Phatakatifu Zaidi. ⁴ Ndani ya cho chumba cha phiri kala muna phatu pha kufukizira uvumba pha zahabu, na Sanduku ra Chilagane rozibwa na zahabu pande zosi. Na ndani ya ro sanduku, mwakala muna nyungu ya zahabu yokala ina manna* na ndata ya Aruni kala ikatsephula makodza. Piya kala muna vira vipande viiri vya mawe virivyoandikpwa Shariya kumi za chilagane. ⁵ Dzulu ya ro sanduku, phakala na sanamu mbiri za makerubi, viumbe vya mlunguni vyokala vina mapha, navyo kala vinaonyesa kala Mlungu a phapho. Mapha gao kala gakakuduka kufwinika phatu phokala Mlungu achiswamehe dambi za atu. Ela, uhu si wakati wa kueleza chila chitu kpwa undani.

⁶ Phahi vitu vyosi viriphotengezwa na kuikpwa, chila chitu phatuphe, alavyadzi-sadaka kala nkuinjira chila siku cho chumba cha kpwandza na kuhenda kazi yao ya kuabudu Mlungu. ⁷ Ela mlavyadzi-sadaka mkpwulu macheye waruhusiwa kuinjira chumba cha phiri, naye kala nkuinjira limwenga bahi kpwa mwaka. Tsona kala ni lazima ainjire

---

9:3 9:3 Kutsama 26:31-33   **9:4** 9:4 Kutsama 16:33; 25:10-16; 30:1-6; Isabu 17:8-10; Kumbukumbu 10:3-5   * **9:4** 9:4 Manna kala ni chakurya choriwa ni Aiziraeli wakati ariphokala hiko weruni. Mlungu kala achiapha chakurya hichi chila siku kula mlunguni.   **9:5** 9:5 Kutsama 25:18-22   **9:6** 9:6 Isabu 18:2-6
9:7 9:7 Alawi 16:2-34

na mlatso kpwa kumlavira Mlungu sadaka kpwa kudziusira dambize mwenye na za atu anjina osi arizohenda bila ya kumanya. ⁸ Phahi kulengana na mipango hiyo, Roho Mtakatifu anahuonyesa wazi kala ro hema ra kare ra Mlungu richikala richere kuhumika, njira ya kuinjirira Phatu Phatakatifu Zaidi taidzangbwevugulwa. ⁹ Huno mfwano unahusu siku zizi hurizo nazo, mana zawadi na sadaka zinazolawiwa ni anaoabudu taziweza kutakasa mioyo yao ili isiahukumu. ¹⁰ Sababu malagizo higa ganahusu marya, vinwadzi, na kudzitakasa chimwiri bahi, na kazi za higo malagizo zindasira pho Mlungu ndiphogaluza mambo gosi gakale maphya.

Jesu ndiye sadaka isiyo na ila yoyosi

¹¹ Phahi Jesu wakpwedza dza mlavyadzi-sadaka mkpwulu wa mambo gosi manono gokpwedza. Wainjira hema risiro na ila ririro mlunguni, ambaro tariyatengezwa ni binadamu wala si seemu ya dunia hino youmbwa. ¹² Iye wamenya hipho phatu phatakatifu limwenga bahi, nayo yatosha siku zosi. Na kayamenya kuno akatsukula mlatso wa mbuzi na wa ana ng'ombe, ela wahala mlatsowe mwenye. Naye wahuriphira wokofu wehu wa kare na kare kpwa sadakaye. ¹³ Kulengana na chilagane cha kare, milatso ya mbuzi na ya ndzau na ivu ra ndama kala richitimvirwa ario najisi kuhenda miri yao itakaswe. ¹⁴ Ela mlatso wa Jesu una nguvu zaidi sana! Unatakasa mioyo yehu ili husienderere kuhenda gara garehago chifo, ela

humhumikire Mlungu aishiye. Mana kpwa nguvu za ye Rohowe, Jesu wadzilavya kpwa Mlungu dza sadaka isiyo na ila yoyosi.

¹⁵ Kpwa sababu hiyo, Jesu ndiye mpatanishi wa chilagane chiphya ili hara ariotsambulwa aphokere uzima wa kare na kare uriolagbwa ni Mlungu. Mana Jesu wafwa ili aakombole kula kpwa dambi zao arizohenda wakati wa chilagane cha kare.

¹⁶ Mana mutu achiika wasiya wa ufwawe, ni lazima ye ahalwaye ufwa, akale wafwa kp-weli. ¹⁷ Nao wasiya una nguvu ichikala kp-weli hiye ahalwaye ufwa, wafwa. Ela tauna nguvu ichikala ye ariyelagiza kuhalwa ufwa achere moyo. ¹⁸ Ndiyo mana hata chilagane cha kare chaikpwa na milatso ya nyama yomwagika. ¹⁹ Musa ariphomala kusomera Aiziraeli shariya zosi za Mlungu, wahala milatso ya ana ng'ombe na mbuzi, phamwenga na madzi, pamba ya kundu, na phungo ra muhisopo. Chisha achitimvira-timvira chitabu cha Shariya za Mlungu phamwenga na atu osi, ²⁰ achiamba, "Huno ni mlatso unaohakik-isha chilagane cha Mlungu ambacho walagiza mchilunge." ²¹ Vivyo hivyo, Musa watimvira-timvira milatso hema ra mkpwutano na vitu vyosi vyokala vinahumirwa wakati wa kumuabudu Mlungu. ²² Mana kulengana na Shariya, milatso ndiyo ihumirwayo kutakasa karibu chila chitu, na bila ya milatso kumwagika, dambi taziweza kuswamehewa.

*Jesu wadzilavya limwenga bahi
kuusa dambi*

²³ Hema ra phapha duniani na vituvye vyokala vichihumirwa kulavira sadaka ni mfwano wa vira vya mlunguni, na vivyo vyakala vichitakaswa na milatso ya nyama. Ela vitu vyenye vya hiko mlunguni, ni lazima vitakaswe na sadaka nono zaidi kuriko iyo milatso ya nyama.

²⁴ Mana Jesu kayainjira phatu phatakatifu photengezwa ni binadamu, ambapho ni mfwano tu wa pho phatu pharipho hiko mlunguni. Ela wainjira mlunguni kpwenye, ambako sambu a mbere za Mlungu kpwa ajili yehu. ²⁵ Tsona Jesu kayainjira mlunguni kudzilavya sadaka mara kpwa mara. Kayakala dza mlavyadzi-sadaka mkpwulu ambaye nkuinjira Phatu Phatakatifu Zaidi mwaka bada ya mwaka, kpwa kulavya mlato usiokala wakpwe. ²⁶ Kala ni hivyo Jesu angekala wakola kano nyinji hangu kuumbwa kpwa dunia. Ela sivyo! Wakpwedza limwenga siku zizi za mwisho, ili ahuusire dambi zehu kpwa kudzilavya sadaka ye mwenye. ²⁷ Na dza viratu ambavyo ni lazima anadamu osi afwe limwenga na badaye ahukumawe, ²⁸ vivyo hivyo, Jesu walaviwa sadaka limwenga ili ahale dambi za atu anji. Na andakpwedza kano ya phiri, si kpwa kuusa dambi, ela kuarehera wokofu hara amgodzerao kpwa hamu.

10

Jesu ndiye sadaka ya hata kare na kare

¹ Shariya za Musa ni mfwano wa mambo manono ambago garedza, ela sigo higo mambo genye. Shariya hizo na sadaka ambazo ni lazima zilaviwe chila mwaka, taziweza kutivya atu anaolunga Mlungu hata chidide. ² Kala Shariya zingeweza kutivya atu, hizo sadaka zingekala zakoma kulaviwa. Mana anaobudu angetakaswa limwenga bahi na vikatosha. Na mioyo yao isingesikira hukumu kpwa dambi zao. ³ Ela hizo sadaka zaatambukiza dambi zao mwaka hadi mwaka, ⁴ kpwa sababu milatso ya ndzau na ya mbuzi taiweza kuusa dambi hata chidide.

⁵ Kpwa hivyo, Masihi ariphokpwedza hipha duniani, wagomba na Mlungu achiamba:

“Kulonda nikulavire sadaka za nyama
na za aina zanjina zolondwa ni Shariya,
ela wanitayarishira mwiri.

⁶ Kuhamirwa ni sadaka za kuochwa
na za kuusira atu dambi.

⁷ “Chisha nchiamba,
‘Haya himi nkedza ili nihende mendzwayo, uwe
Mlungu wangu,
dza viratu Maandiko gaambavyo kunihusu.’
”

⁸ Kpwandza ye Jesu waamba, “Uwe kulonda sadaka za nyama na za aina zanjina zolondwa ni Shariya, wala kuhamirwa ni sadaka zosi za nyama za kuusira atu dambi.” Hiye waamba hivyo, hata dzagbwe sadaka hizo kala zichilaviwa kulengana na Shariya za Musa.

⁹ Chisha achiamba, “Haya himi nkedza ili nihende mendzwayo, uwe Mlungu wangu.” Kpwa hivyo Mlungu wausa sadaka hizo za kpwandza na badalaye achiika sadaka ya Jesu. ¹⁰ Na kpwa mendzwa iyo ya Mlungu, swiswi hwatakaswa kutsupira yo sadaka ya mwiri wa Jesu Masihi arioulavya mara mwenga bahi na ichtosha.

¹¹ Kulengana na chilagane cha kare, chila mlavyadzi-sadaka, siku hadi siku, nkuhenda kaziye ya kulavya sadaka zizo kpwa zizo ambazo taziweza kuusa dambi hata chidide. ¹² Ela Jesu wadzilavya sadaka limwenga kuusa dambi, na ichtosha wakati wosi. Aripbola hipho, wakpwendasagala mkpwono wa kulume wa Mlungu, phatu pha ishima kulu sana. ¹³ Hangu wakati hinyo hata vivi, anagodza hadi maauige gamgbwerere maguluni. ¹⁴ Mana hara anaohendwa akale atakatifu, Jesu waakamilisha hata kare na kare na yo sadakaye mwenga.

¹⁵ Hata Roho Mtakatifu anahushuhudiya kala mambo higa ni ga kpweli. Kpwandza waamba:

¹⁶ “Bwana Mlungu anaamba:

Hichi ndicho chilagane chiphya

ndichoika na atu a Iziraeli siku hizo zichifika.

Ndatiya shariya zangu mwao mioyoni

na kuziandika mwao achilini.”

¹⁷ Chisha anaamba, “Sindatambukira tsona dambi zao, wala mahendo gao mai, sindagatambukira tsona.” ¹⁸ Phahi wakati dambi

zikaswamehewa, takuna haja ya kulavya sadaka tsona.

Kuvumirira kuna majaliwa manono

¹⁹ Enehu nakuambirani, kpwa sababu ya mlatso wa Jesu, swiswi hunaweza kuinjira Phatu Phatakatifu Zaidi bila ya wuoga. ²⁰ Mana Jesu wahuvugurira njira nyiphya ya uzima kutsapira yo paziya kpwa njira ya chifoche. ²¹ Phahi, kpwa vira huna mlavyadzi-sadaka mkpwulu sana ambaye analongoza atu a Mlungu, ²² nahumsengerereni Mlungu mioyo kutsuka kuno huna hakika kabisa dzulu ya kuluphiro rehu. Mana mioyo yehu yamwagirwa-mwagirwa mlatso wa Jesu iriche maazo mai, na miri yehu yaogeswa na madzi maswafi. ²³ Phahi nahudiniseni ngingingi hiro kuluphiro hunarorigomba, mana iye yeika ahadi ni muaminifu. ²⁴ Nahuririkaneni njira ya kutiyana moyo kpwa humendzane na huteryane zaidi. ²⁵ Nahusiricheni kukutana phamwenga dza atu anjina ahendavyo. Ela swino nahutiyane moyo haswa vivi ambavyo siku ya Bwana Jesu kuuya inazidi kusengera phephi.

²⁶ Huchikala hwaphokera ukpweli na hu-naumanya, chisha huenderere kuhenda dambi kusudi, takuna sadaka yanjina iwezayo ku-usa dambi. ²⁷ Ela chirosala ni kugodza kpwa wuoga uamuli wa Mlungu na moho wa kutisha ambao undaangamiza atu osi ampingao Mlungu. ²⁸ Mutu yeyesi yerema kulunga

---

10:22 10:22 Alawi 8:30; Ezeieli 36:25   **10:27** 10:27 Isaya 26:11

10:28 10:28 Kumbukumbu 17:6; 19:15

Shariya za Musa, waolagbwa bila mbazi bora phaphahikane ushaidi wa atu airi ama ahahu.

²⁹ Ela ririkanani dzulu ya mutu ariyem'bera Mwana wa Mlungu. Adabuye indakaladze? Tsona, indakaladze kpwa yuya anayeona mi-latsoye ya chilagane cha Mlungu iriyomtakasa hata iye si chitu? Na dze! Yuya ariyemla-phiza Roho Mtakatifu aaoneraye mbazi atue? Hakika adabu yao indakala kulu na kali zaidi.

³⁰ Mana, hunamanya Mlungu ariyeamba, "Kuriphiza chisasi nirichirani, mimi ndariphiza." Piya Maandiko ganaamba, "Mwenyezi Mlungu andaamula atue." ³¹ Kpwa kpweli inaogofya sana kutiywa mkpwononi ni Mlungu ariye moyo.

³² Hebu tambukirani siku hizo za mwanzo mriphong'azwa matso. Mwagaya sana mambo manji, ela mwavumirira mateso gosi. ³³ Wakati wanjina kala mchiteswa na kulaphizwa mbere za atu anji. Piya mwasononeka phamwenga na ayawenu ambao kala anahenderwa mambo mai dza higo. ³⁴ Mwaonera mbazi ayawenu ambao kala akafungbwa jela. Tsona mriphofutwa mali zenu, mwakala na raha bila kusononeka. Mana kala mnamanya muna vitu vinono zaidi vinavy-odumu hata kare na kare vyoahidiwa ni Mlungu.

³⁵ Phahi dinani kumkuluphira Jesu bila kusita-sita, na kpwa njira iyo mundaheba tuzo kulu.

³⁶ Mana ra muhimu sana ni mvu-mirire ili mtimize mendzwa ya Mlungu, namwi mundaphokera chira aricholaga. ³⁷ Mana

Maandiko ganaamba:

“Hiye agodzwaye andakpwedza vi sambu sambu, kandakaa.

³⁸ Na atu angu enye haki andaishi kpwa kukuluphira.

Ela achiuya nyuma, taandanihamira bii.”

³⁹ Ela swiswi si dza atu auyao nyuma na kuangamizwa, ela hu phamwenga na hara amukuluphirao Mlungu, naswi hundativywa.

11

Akare ehu arivyomkuluphira Mlungu

¹ Asena angu, kukuluphira ni kukala na uhakika kuhusu mambo ambago hunagagodzera gedze, na kukubali ukpweli wa mambo ambago tahugaona. ² Na kpwa kuluphiro rao, Mlungu watogola akare ehu. ³ Kpwa kukuluphira, swiswi hunamanya kala Mlungu waumba dunia kpwa kugomba neno. Kpwa hivyo chira china-choonekana chaumbwa kula kpwa chira amba-cho tachionekana.

⁴ Kpwa kukuluphira, Abeli wamlavira Mlungu sadaka nono kuriko ya nduguye Kaini. Na Mlungu waonyesa kukala Abeli ni mutu wa haki kpwa kuphokera sadakaye. Na hata dzagbwe wafwa ela kuluphirore ni mfwano kpwehu hata rero.

⁵ Kpwa kukuluphira, Enoko kafwere, ela kayaonekana tsona mana Mlungu wamuhala. Mana Maandiko ganashuhudiya kukala kabila Enoko kadzangbwehalwa kala akamhamira

Mlungu. ⁶ Kpwa hivyo taiwezekana kumuhamira Mlungu bila ya kumuluphira. Mutu yeyesi edzaye kpwa Mlungu ni lazima aamini kukala a kuko na andatuza atu amuendzao kpwa chadi.

⁷ Kpwa kukuluphira, Nuhu wamphundza Mlungu ariphoonywa kuhusu mambo ambago gandahendeka badaye. Wamuogopha Mlungu achidzenga safina na kpwa kuhenda hivyo, atu a nyumbaye ativywa na atu a dunia achihukumiwa. Na kpwa sababu ya kuluphirore, naye Nuhu achikubaliwa ni Mlungu kukala ni mutu wa haki.

Burahimu arivyomkuluphira Mlungu

⁸ Kpwa kukuluphira, Burahimu wamuogopha Mlungu ariphoihwa aphiye tsi ambayo Mlungu wamlaga kala andamupha ikale yakpwe. Burahimu achitsama hata dzagbwe kala kamanya aphiyako. ⁹ Kpwa kukuluphira, wasagala chijeni ariphofika yo tsi yokala akalagbwa ni Mlungu. Wasagala mahemani dza Isaka na Jakobo arivyohenda badaye, atu ambao alagbwa chilagane chicho ambacho chalagbwa Burahimu. ¹⁰ Wahenda hivyo kpwa kukala kala anagodzera mudzi mkpwulu urio na misingi ambayo inadumu hata kare na kare. Hinyo ni mudzi uriopangbwa na kudzengbwa ni Mlungu mwenye.

¹¹ Kpwa kukuluphira, Sara* waphaha uwezo wa kuphaha mwana kpwa sababu waamini kala

---

11:7 11:7 Mwandzo 6:13-22   **11:8** 11:8 Mwandzo 12:1-5

11:9 11:9 Mwandzo 35:27   **11:11** 11:11 Mwandzo 18:11-14;

21:2   * **11:11** 11:11 Sara kala ni mkpwaza Burahimu.

Mlungu ni muaminifu na andatimiza ahadize. Waphaha uwezo hinyo hata dzagbwe kala akat-supira miaka ya kuphaha mwana, mana kala ni mgumba.† ¹² Phahi, kula kpwa Burahimu yekala ni mtumia hata asingeweza kuphaha mwana, ela kpwatuluka atu anji sana dza viratu nyenyezi na mtsanga wa pwani usivyotalika.

¹³ Atu hinya osi afwa kuno achere kukuluphira, wala kala taadzangbwephaha gara ambago kala akalagbwa. Ela agaona kpwa kure gachiamira. Nao akubali wazi kukala hipha duniani kala ni ajeni na acharo, ¹⁴ mana atu anaokubali hivyo anaonyesa wazi kala anaendza tsi yao enye. ¹⁵ Kala angefikiri kuhusu tsi yao ya kare arikotuluka, angeweza kuuya kpwao. ¹⁶ Ela ariokala anaaza tsi nono zaidi, yani hiko mlunguni. Ndiyo mana Mlungu kaona waibu aho achimuiha Mlungu wao, mana waatayarishira mudzi ko mlunguni.

¹⁷ Kpwa kukuluphira, Burahimu wakala tayari kumlavya sadaka Isaka, phara kuluphirore ririphopimwa ni Mlungu. Iye ariyephokera ahadi za Mlungu wakala tayari kumlavya mwanawe wa macheye, ¹⁸ hata dzagbwe Mlungu kala aka-muamba, “Uvyazio nriokulaga undatalwa kula kpwa Isaka.” ¹⁹ Burahimu wamanya kukala

---

† **11:11** 11:11 Ama: Kpwa kukuluphira, Burahimu waphaha uwezo wa kuphaha mwana kpwa sababu waamini kala Mlungu ni muaminifu na andatimiza ahadize. Waphaha mwana hata dzagbwe kala akatsapira miakaye, naye Sara kala ni mgumba.

11:12 11:12 Mwandzo 15:5; 22:17; 32:12   **11:13** 11:13 Mwandzo 23:4; 1 Nyakati 29:15; Zaburi 39:12   **11:17** 11:17 Mwandzo 22:1-14   **11:18** 11:18 Mwandzo 21:12

Mlungu anaweza kufufula lufu. Na kugomba kpweli ni kama avi waphokera Isaka ariyefwa na kufufuka.

²⁰ Kpwa kukuluphira, Isaka waajaliya anae, Jakobo na Esau kuhusu mambo ndigoaphaha badaye.

²¹ Kpwa kukuluphira, Jakobo ariphokala a phephi na kufwa, waajaliya ana osi airi a Yusufu, na kumuabudu Mlungu kuno akadzizuwiya na fwimboye.

²² Kpwa kukuluphira, Yusufu ariphokala maishage ga phephi na mwisho, wagomba kuhusu ana a Iziraeli ndivyotuluka Misiri, tsona achilagiza kuhusu kuzika mifuphaye badaye.

Musa arivyomkuluphira Mlungu

²³ Kpwa kukuluphira, avyazi a Musa amfwitsa miezi mihahu kula ariphovyalwa. Amuona kala ni mwana mzuri wala taayaogopha kurema lagizo rokala rikalaviwa ni Farao.‡

²⁴ Kpwa kukuluphira, Musa ariphokala mvyere, warema kuihwa mwana wa mwana mchetu wa Farao. ²⁵ Iye watsambula kugaya phamwenga na atu a Mlungu kuriko kuona raha dambini kpwa muda. ²⁶ Wakuta kuteswa kpwa ajili ya Jesu Masihi kuna fwaida zaidi kuriko

---

11:20 11:20 Mwandzo 27:27-29,39-40   **11:21** 11:21 Mwandzo 48:1-20; Mwandzo 47:31   **11:22** 11:22 Mwandzo 50:24-25; Kutsama 13:19   **11:23** 11:23 Kutsama 1:22; 2:2   ‡ **11:23** 11:23 Farao, yani mfalume wa Misiri, kala akalagiza ana alume osi a Chieburania aolagbwe. (Soma chitabu cha Kutsama 1:22—2:2.)

11:24 11:24 Kutsama 2:10-12

raha na utajiri wa Misiri, kpwa sababu kala anagodzera tuzo ra siku zedzazo.

²⁷ Kpwa kukuluphira, Musa wauka Misiri bila ya kuogopha mfalume ndivyotsukirwa. Wavumirira kama avi kala anamuona Mlungu, ambaye kaonekana. ²⁸ Kpwa kukuluphira, waika sharee ya Pasaka, na achilagiza Aiziraeli apake milatso mimo ya miryango yao, ili hiye malaika wa kubananga asiolage ana aho a kpwandza. ²⁹ Kpwa kukuluphira, Aiziraeli osi avuka Bahari ya Shamu na magulu viratu atu anyendekavyo tsi kavu. Ela Amisiri ariphojeza kuvuka, achi-hoha.

Atu anjina arivyomkuluphira Mlungu

³⁰ Kpwa kukuluphira, Aiziraeli azunguluka kuta za Mudzi wa Jeriko siku sabaa, nazo kuta zichigbwa. ³¹ Kpwa kukuluphira, Rahabu yekala malaya, kayaolagbwa phamwenga na atu ambao taayamuogopha Mlungu. Mana waakaribisha vinono apelelezi a Chiiziraeli.

³² Enehu, nigombeni zaidi? Takuna wakati wa kutosha, ela ningesemurira kuluphiro ra Gidioni, Baraka, Samsoni, Jefutha, Daudi, Samueli na manabii anjina. ³³ Kpwa kukuluphira, atu hinya apigana na falume zanjina, achitawala na haki, na achiphokera vilagane vyokala akalagbwa ni Mlungu. Piya afunga milomo ya simba,

---

11:28 11:28 Kutsama 12:21-30   **11:29** 11:29 Kutsama 14:21-31   **11:30** 11:30 Joshuwa 6:12-21   **11:31** 11:31 Joshuwa 2:1-21; 6:22-25   **11:32** 11:32 Aamuli 6:11-8:32; Aamuli 4:6-5:31; Aamuli 13:2-16:31; Aamuli 11:1-12:7; 1 Samueli 16:1; 1 Afalume 2:11; 1 Samueli 1:1-25:1   **11:33** 11:33 Danieli 6:1-27

³⁴ achizimya jimbijimbi ra moho, na achitiya kuolagbwa na upanga. Kala ni anyonje ela achitiywa nguvu hata achishinda viha na ku-zoresa majeshi kula tsi zanjina. ³⁵ Achetu anjina afufurirwa atu aho ambao kala akafwa. Na atu anjina aona baha ateswe hadi afwe kuriko kuikpwa huru na kumkosea Mlungu. Ahenda hivyo ili afufulwe akale na maisha manono zaidi. ³⁶ Anjina azemererwa na kuchapwa milawa. Anjina nao afungbwa silisili na kutiywa jela. ³⁷ Tsona anjina apigbwa mawe, anjina akatwa na misumeno, na anjina nao aolagbwa na upanga. Anjina kala ni achiya hata achivwala chingo za mang'ondzi na mbuzi, mana kala taana chitu tse. Nao achiteswa na kuhendwa mambo mai sana. ³⁸ Achiangaika weruni na myangoni, achisagala pangani na madibwani. Atu hinya kala ni anono hata dunia kala taifwaha kuishi atu dza hinyo.

³⁹ Atu hinyo osi hunaobishira habari zao, atogolwa kpwa sababu ya kukuluphira kpwao, ela taphana hata mmwenga ariyephaha higo arigolagbwa ni Mlungu. ⁴⁰ Higa ni kpwa sababu Mlungu wahupangira mambo manono zaidi, ili hinyo asiweze kuhendwa akamilifu machiyao hadi hukamilishwe nao phamwenga.

12

Kulunga mfwano wa Jesu

11:34 11:34 Danieli 3:1-30   **11:35** 11:35 1 Afalume 17:17-24;
2 Afalume 4:25-37   **11:36** 11:36 1 Afalume 22:26-27; 2 Nyakati
18:25-26; Jeremia 20:2; 37:15; 38:6   **11:37** 11:37 2 Nyakati 24:21

¹ Kpwa vira swiswi hukazungulukpwa ni kundi kulu ra mashaidi, nahuuseni chila chizingiti ambacho chinahuzuwiya, na hira dambi inayohugbwira dza mwiya wa chikpwata. Nahudiniseni kuzola mairo ambago ga mbere zehu kpwa kuvumirira, ² kuno hunamlola Jesu ambaye anahulongoza humkuluphire Mlungu. Na ndiye ahutiyaye moyo kumarigiza go mashindano ga mairo. Iye wavumirira chifo msalabani bila kujali waibu kpwa ajili ya furaha yokala inamgodzera, na kusagala mkpwono wa kulume wa chihi cha chifalume cha Mlungu, phatu pha ishima kulu.

³ Hebu phundzani vyo Jesu arivyopingbwa ni achina-dambi, ela ye achivumirira gosi. Phahi msivundzike mioyo na mkakata tamaa. ⁴ Mana hata ko kushindana kpwenu na tamaa za kuhenda dambi, tamdzangbwefika chiwango cha kuangamiza maisha genu. ⁵ Dze, gara maneno ambago Mlungu wagomba kukala mu anae, ili kukutiyani moyo, mkagayala? Mana Mlungu wagomba achiamba:

“Mwanangu, Mwenyezi Mlungu achikutiya adabu ili kukulongoza vinono,
usigatsukurire madide.

Na achikukanya, usivundzike moyo.

⁶ Mana Mwenyezi Mlungu nkumtiya adabu ili kumlongoza vinono chila mutu am-mendzaye,
na nkumtiya adabu chila ariyemkubali kukala mwanawe.”

⁷ Phahi vumirirani kutiywa adabu mana Mlungu anakuhenderani kama anae. Mana takuna mwana asiyetiya adabu ni ise. ⁸ Mlungu nkutiya anae adabu ili aalongoze vinono, na ichikala kandakutiyani adabu, manyani kala mu ana a vuweni, simwi anae enye. ⁹ Tsona hwakala na baba zehu a himu duniani ariohutiya adabu na bado huchiaishimu. Phahi hunalondwa humuishimu zaidi ye Baba wa roho zehu, ili hukale na uzima. ¹⁰ Mana hata baba zehu hipha duniani nkuhutiya adabu kpwa muda mchache kulengana na vira aonavyo vinafwaha. Ela Mlungu nkuhutiya adabu kpwa fwaida yehu enye, ili naswi hushiriki utakatifuwe. ¹¹ Takuna adabu mtiywayo ikafurahisha wakati inahendeka, ela inasononesha. Ela hara atiywao adabu na akasikira, nkuafundza kukala na maisha ga haki.

¹² Kpwa hivyo msigbwire rejereje, gbwirani mdinise. Richani kukakamwa ni magulu ili muime vinono. ¹³ Gbwirani njira za kugoloka, ili hara ambao magulu gao gapholoza asikpwale akagbwa ela aphole.

Gbwirani malagizo

¹⁴ Enehu, hendani chadi msagale vinono na chila mutu, na msagale masagazi ga utakatifu. Mana takuna ndiyeweza kumuona Mlungu bila ya kusagala masagazi dza higo. ¹⁵ Hakikishani takuna hata mmwenga ndiyekosa mendzwa ya Mlungu. Dzimanyirireni ili kusikale na atu

ambao andakala dza mizi ya utsungu kahi-kahi yenu. Mana atu dza hinyo andareha tabu na kuchafuwa maroho ga atu anji. ¹⁶ Piya ni lazima mdzimanyirire kusikale na adiya ama atu aremao Mlungu dza Esau. Iye waguza uvyerewe kpwa chakurya cha wakati mmwenga bahi. ¹⁷ Namwi mnamanya vyo vyokala, mana badaye naye walonda kuhaswa ni ise kama mwana mvyere, ela ise warema. Phahi Esau warira matsozi kumtaka ise amhase, ela gachishinda tsetsetse.

¹⁸ Mwimwi tamwedzere Mwango Sinai uwezao kugutwa, phatu phokala na jimbijimbi ra moho, chilungulungu cha jiza na phuto kali. ¹⁹ Piya tamwedzere phatu hipho pha sauti za kululu za gunda wala sauti ya Mlungu iriyokala kulu hata hinyo akare eh u ariphoisikira, achimvoya asigombe nao tsona. ²⁰ Mana Mlungu kala akalagiza achiamba, “Hata nyama achiguta nyo mwango, piya ni apigbwe mawe hata afwe.” Nao ariphosikira ro lagizo, taayaweza kurivumirira. ²¹ Mambo higo kala ganatisha sana, hata Musa mwenye achiamba, “Nikatishirwa hata nakakama kpwa wuoga.”

²² Ela mwimwi mkafika Mwango wa Sayuni ambako ni Jerusalemu ya mlunguni. Hinyu ni mudzi wa Mlungu ariye moyo, nako kuna maelufu na maelufu ga malaika anasherekeya. ²³ Mkedza kutana na kundi

---

12:16 12:16 Mwanzo 25:29-34   **12:17** 12:17 Mwanzo 27:30-40   **12:18** 12:18 Kutsama 19:16-22; 20:18-21; Kumbukumbu 4:11-12; 5:22-27   **12:20** 12:20 Kutsama 19:12,13
12:21 12:21 Kumbukumbu 9:19

ra ana amendzwao sana* ni Mlungu, ambao madzina gao gaandikpwa mlunguni. Mkafika kpwa Mlungu ambaye ndiye muamuli wa atu osi. Mkafika mlunguni kuriko na roho za atu a haki ariohendwa akale atakatifu. ²⁴ Mkafika kpwa Jesu, mpatanishi wa chilagane chiphya apatanishaye atu na Mlungu. Mlatsowe wamwagika kuswamehe dambi badala ya kuriphiza dza mlatswa wa Abeli.

²⁵ Hakikishani munamphundza ye agombaye, mana akare enu arema kumphundza Musa ariyeaonya hipha duniani, nao achitiywa adabu kali. Naswi hakika hundatiywa adabu kali sana huchirema kumuogopha ye ahugombekezaye kula mlunguni. ²⁶ Wakati hinyo, Mlungu ariphogomba, sautiye yasumbisa dunia. Ela vivi walaga achiamba, “Ndasumbisa dunia tsona, ela safari ihi sindasumbisa dunia macheye, ndasumbisa hata ko mlunguni.” ²⁷ Neno hiri “tsona” rinaonyesa kukala vitu vyosi vyoubwa himu duniani vindasumbiswa na kuuswa, ili visale vira visivyoweza kusumbiswa. ²⁸ Kpwa hivyo nahumshukuruni Mlungu kpwa kuhupha ufalume usiosumbisika. Na hivyo humuabudu kpwa njira imuhamirayo, kpwa unyenyekevu na ishima. ²⁹ Mana Mlungu wehu ni dza moho uochao tsetsetse!

13

Jinsi imuhamirayo Mlungu

* **12:23** 12:23 Ana a kpwandza. **12:24** 12:24 Mwandzo 4:10
12:25 12:25 Kutsama 20:22 **12:26** 12:26 Hagai 2:6 **12:29**
 12:29 Kumbukumbu 4:24

¹ Phahi zidini kumendzana dza afuasi a Jesu alondwavyo. ² Tsona musiriche kukaribisha ajenio osi mwenu madzumbani, mana anjina ar-
iohenda hivyo akaribisha malaika bila kumanya. ³ Atambukireni atu ario jela, avi mwimwi namwi
mwafungbwa nao. Sononekani na atu ateswao avi munagaya phamwenga.

⁴ Ndowa naihishimiwe ni chila mutu, na atu achilólana naasizinge. Mana Mlungu kan-
daricha kuatiya adabu kali azindzi na adiya. ⁵ Msikale na ndzimo ya kumendza pesa, ela toshekani na hivyo murivyo navyo. Mana Mlungu waamba, “Sindakuricha wala sindakut-
supha.” ⁶ Ndiyo mana hunaweza kugomba bila wuoga hukaamba,

“Mwenyezi Mlungu ndiye msaidizi wangu,
sindaogopa chochosi.

Mwanadamu andanihendani?”

⁷ Ririkanani kuhusu vilongozi enu arioku-
fundzani ujumbe wa Mlungu. Lolani matokeo ga masagazi gao, namwi mkuluphireni Mlungu dza vivyo aho. ⁸ Manyani kukala Jesu Masihi kagaluka, a vivyo hangu kare, rero hata kare na kare. ⁹ Enehu, msiyazwe njira nono kpwa kulunga mafundzo ga chijeni ga aina yoyosi. Mendzwa ya Mlungu inahupha nguvu za chi-roho, ela mizizo ya vyakurya taihupha fwaida yoyosi.

¹⁰ Huna sadaka ambayo hata alavyadzi-sadaka ambao nkumhumikira Mlungu ndani

ya hema ra kumuabudu, taana ruhusa ya kuiryaa. ¹¹ Kulengana na shariya za Chiyahudi, mlavyadzi-sadaka mkpwulu nkuhala milatso akaiphirika Phatu Phatakatifu Zaidi ikale sadaka ya kuusira atu dambi. Ela hira miri ya nyama enye nkuhalwa na kuochwa kondze ya kambi. ¹² Ndiyo mana Jesu naye wagaya na achiolagbwa kondze ya mudzi ili ausire atue dambi na nyo mlatsowe. ¹³ Phahi naswi nahumlungeni kuko kondze ya mudzi, hukavumirire waibu dza iye arivyovumirira sana. ¹⁴ Mana hipha duniani tahuna mudzi wehu wa kare na kare, ela hunarorera kpwendainjira mudzi wa hiko mlunguni siku zedzazo.

¹⁵ Phahi nahumtogeni Mlungu na kutangaza ngumaze wakati wosi. Mana iyo ndiyo njira ya kumlavira sadaka zehu kutsupira Jesu. ¹⁶ Musiriche kuhenda manono na kuganyira ayawenu vitu murivyo navyo, mana sadaka dza iyo inamhamira Mlungu.

¹⁷ Ogophani vilongozi enu na muhende mioyo kutsuka gara mlondwago kuhenda. Mana aho ana jukumu ra kuroroma roho zenu, nao andakpwendalavya isabu mbere za Mlungu. Aogopheni ili ahende kazi yao na kuhererwa. Ela mchikosa kuaogopha andahenda kazi yao kpwa sonono, na indakala taina fwaida kpwenu. ¹⁸ Naswi huna hakika kukala mioyo yehu taiuhukumu, na hunalonda chila ndirorihenda rikale ra sawa na ra ishima. Phahi enderani kuhuvoyera. ¹⁹ Zaidi ya higa, nakuvoyani

mnivoyere ili Mlungu aniphe nafwasi ya kuuya ko kpwenu vi sambu sambu.

Mavoyo na salamu

²⁰⁻²¹ Sambu Mlungu wa amani na ambaye wamfufula Bwana wehu Jesu, naakutayarisheni kpwa chila chiricho chinono ili muhende mendzwaye. Tsona naakupheni uwezo wa kuhenda gamhamirago kpwa kuungana na Jesu Masihi. Iye ndiye mrisa mkpwulu wa mang'ondzi, kpwa sababu wadzilavya sadaka achifwa ili ahakikishe hicho chilagane chisicho na mwisho na mlatsowe. Kpwa hivyo naatogolwe hata kare na kare. Amina.

²² Phahi enehu, nakuhimizani mgagbwire sana higa maneno ga kutiya moyo ambago nkakuandikirani kpwa ufupi. ²³ Nakumanyisani kukala ndugu yehu Timothy watuluzwa jela. Phahi achedza mapema hiku nriko, ndakpwedza naye kuko ili hwedze hukulamuseni.

²⁴ Niphozerani vilongozi enu osi na atu osi a Mlungu ario hiko. Afuasi kula Itali akakuphozani.

²⁵ Mlungu naakujaliyeni mosi.

Digo
Chidigo: Digo (Bible)

copyright © 2019 Bible Translation and Literacy

Language: Digo (Chidigo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
bab7eb71-e774-512d-9543-5878c28ca63b